

נה נסח ברכת המזון :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, הן את העולם כלו בטוב
בחסד וברחמים. וטובו הגדול לא חסר לנו ואל יחסר לנו
לעולם ועד, כי הוא זן ומפרנס לכל כאמור פותח את ידך;
ומשביע לכל-חי רצון, ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא.
ברוך אתה יהוה, הן את הכל.

נודה לך יהוה אלהינו, ונברך מלכנו, כי הנחלת את אבותינו
ארץ חמדה טובה ורחבה, ברית ותורה; על שהוצאתנו מארץ
מצרים ופדיתנו מבית עבדים, על תורתך שלמדנו על חקי
רצונך שהודעתנו. על כלם יהוה אלהינו, אנו מודים לך
ומברכים את שמך כאמור ואכלת, ושבעת וברכת את-יהוה
אלהיך, על-הארץ הטבה אשר נתן-לך. ברוך אתה יהוה, על
הארץ ועל המזון.

רחם יהוה אלהינו על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך ועל
ציון משכן כבודך, ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך
עליו, ומלכות בית דויד משיחך תחזיר למקומה בימינו. ובנה
את ירושלים בקרוב, כאשר דברת. ברוך אתה יהוה, בונה
ברחמיך את ירושלים.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, האל, אבינו, מלכנו,
אדירנו, בוראנו, קדושנו, קדוש יעקב, המלך הטוב והמטיב,
שבעל יום ויום הוא גומלנו חן וחסד ורחמים, וכל טוב.
הרחמן שתבח לדורי דורים. הרחמן יתפאר לנצח נצחים.
הרחמן יפרנסנו בכבוד. הרחמן יזכנו לימות המשיח, ולבנין
בית המקדש, ולחיי העולם הבא. מגדול, ישועות מלכו;
ועשה-חסד למשיחו לדוד ולזרעו, עד-עולם. כפירים, רשו
ורעבו; ודרשי יהוה, לא-יחסרו כל-טוב. הודו ליהוה כי-טוב:
כי לעולם חסדו.

נו המפטיר בנביא, מברך לפניה :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנביאים
טובים, ורצה בדבריהם, הנאמרים באמת. ברוך אתה יהוה
הבוחר בתורה, ובמשה עבדו, וב ישראל עמו, ובנביאי האמת
והצדק.

ומברך לאחריה :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, צור כל העולמים צדיק
בכל הדורות. האל הנאמן האומר ועושה מדבר ומקים, אשר
כל דבריו האמת והצדק; נאמן הוא יהוה אלהינו, ונאמנים
דבריה, ודבר מדבריה אחור לא ישוב ריקם, כי אל נאמן אתה.
ברוך אתה יהוה, האל הנאמן בכל דבריו. רחם על ציון, כי
היא בית חיינו, ולעגומת נפש תנקם נקם מהרה בימינו, ותבנה
מהרה. ברוך אתה יהוה, בונה ירושלים. את צמח דויד מהרה
תצמיח, וקרנו תרום בישועתך. ברוך אתה יהוה, מגן דויד.
על התורה ועל הנביאים, ועל יום המנוח הזה שנתת לנו יהוה
אלהינו לקדשה לכבוד ולתפארת על הכל, אנו מברכין את
שמך. ברוך אתה יהוה, מקדש השבת.

וביום טוב, הוא אומר : ועל יום טוב מקרא קדש הזה שנתת

לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשֹׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ
יִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים.

וְאִם הָיָה שַׁבָּת וַיּוֹם טוֹב, כּוֹלֵל שְׁנֵיהֶן וְחוּתָם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת
וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים: כִּנְסָח שֶׁהוּא חוּתָם בַּתְּפִלָּה בְּבִרְכָּה אֲמִצְעִית
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כֵּךְ הוּא חוּתָם בְּבִרְכָּה אַחֲרוֹנָה זו.

נז העניינות שנהגו רב העם לקרות מן הנביאים בכל שבת
ושבת, ומפטרין בהן; ואלו הן:

בְּרֵאשִׁית "הֵן עֲבָדִי אֶת־מֶךְ-בּוֹ" (ישעיהו מב, א) עַד "אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים,
עֲשִׂיתָם וְלֹא עֲזַבְתִּים" (ישעיהו מב, טז) בִּישְׁעֶיהָ;

אֱלֹהֵי תוֹלְדֵת נח "רַנִּי עֲקָרָה, לֹא יִלְדָּה" (ישעיהו נד, א) בִּישְׁעֶיהָ עַד
"הֵטוּ אֲזַנְכֶם וּלְכוּ אֵלַי" (ישעיהו נה, ג);

לֶךְ לָךְ "וְאֶל-מִי תִדְמִיוֹנִי, וְאֲשׁוּהָ" (ישעיהו מ, כה) עַד "אֲנִי ה'
אֶעֱנֶם, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֶעֱזָבָם" (ישעיהו מא, יז) בִּישְׁעֶיהָ;

וַיֵּרָא אֵלָיו "וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי . . ." (מלכים ב ד, א) עַד "וַתֵּשֶׂא
אֶת-בְּנָהּ, וַתֵּצֵא" (מלכים ב ד, לז) בְּמַלְכִּים;

וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה תַּחֲלֵת מַלְכִּים עַד "יַחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד, לְעֵלָם"
(מלכים א א, לא);

וְאֱלֹהֵי תוֹלְדֵת יִצְחָק "מִשָּׂא דְבַר-ה', אֶל-יִשְׂרָאֵל, בֵּיד, מִלֵּאכִי"
(מלכים א א, א) עַד "וַעֲרַכְהָ, לָהּ . . ." (מלכים א ג, ד), בְּתַרֵּי עֶשֶׂר;

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב "וַעֲמִי תְלוּאִים, לְמַשׁוּבָתִי" (הושע יא, ז) עַד "וּבִנְיָא,
הַעֲלָה . . ." (הושע יב, יד), בְּתַרֵּי עֶשֶׂר;

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב "חֲזוֹן, עֲבָדֶיהָ" (עובדיה א, א) עַד סוֹף סִפְרוֹ, בְּתַרֵּי
עֶשֶׂר;

וַיָּשָׁב יַעֲקֹב "עַל-שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל . . ." (עמוס ב, ו) עַד "אֲרִיָּה
שָׂאג, מִי לֹא יֵירָא . . ." (עמוס ג, ח), בְּתַרֵּי עֶשֶׂר;

וַיְהִי מִקֵּץ "וַיִּקֶּץ שְׁלֹמֹה, וַהֲנֶה חִלּוֹם . . ." (מלכים א ג, טו) עַד "וַיְהִי
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, מֶלֶךְ עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל" (מלכים א ד, א), בְּמַלְכִּים;

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו "וְאַתָּה בֶן-אָדָם, קַח-לָךְ עֵץ אֶחָד . . ." (יחזקאל לז, טז)
עַד "וַיִּדְעוּ, הַגּוֹיִם, כִּי אֲנִי ה' . . ." (יחזקאל לז, כח), בִּיחְזָקָאֵל;

וַיַּחֲזִי יַעֲקֹב "וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-דָוִד, לָמוּת . . ." (מלכים א ב, א) עַד
"וּשְׁלֹמֹה יָשָׁב, עַל-כֶּסֶּף דָּוִד . . ." (מלכים א ב, יב), בְּמַלְכִּים.

נח וְאֱלֹהֵי שְׁמוֹת "בֶּן-אָדָם, הוֹדַע אֶת . . ." (יחזקאל טז, ב) עַד
"וַיֵּצֵא לָךְ שֵׁם בְּגוֹיִם . . ." (יחזקאל טז, יד), בִּיחְזָקָאֵל;

וְאַרְא "וְלֹא-יְהִי עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל, סֵלֻן מִמָּאִיר . . ." (יחזקאל
כח, כד) עַד "בַּיּוֹם הַהוּא, אֶצְמִיחַ קֶרֶן . . ." (יחזקאל כט, כא),
בִּיחְזָקָאֵל;

בֹּא אֶל פֶּרַעַה "מִשָּׂא, מִצָּרִים . . ." (ישעיהו יט, א) עַד "אֲשֶׁר בָּרַכוּ
ה' צְבָאוֹת" (ישעיהו יט, כה), בִּישְׁעֶיהָ;

וַיְהִי בְּשִׁלַּח שִׁירַת דְּבוּרָה, מִן "וַיִּכְנַע אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא . . ." (שופטים ד, כג)
עַד "וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ, אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שופטים ה, לא);

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ "בְּשָׁנַת-מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזִיָּהוּ . . ." (ישעיהו ו, א) עַד
"לְמַרְבֵּה הַמִּשְׁרָה . . ." (ישעיהו ט, ו), בִּישְׁעֶיהָ;

וְאַלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים "הַדָּבָר אֲשֶׁר-הָיָה אֶל-יִרְמְיָהוּ. . . " (ירמיהו
לד, א; ירמיהו לד, ח; ירמיהו לה, א) עַד "לֹא-יִכָּרֵת אִישׁ לְיוֹנָדָב בֶּן-רָכָב
. . . " (ירמיהו לה, יט);

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה "וְה', נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. . . " (מלכים א ה, כו)
עַד "וְשָׁכַנְתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. . . " (מלכים א ו, יג), בְּמִלְכִּים;
וְאַתָּה תַּצִּוֶּה "הַגִּד אֶת-בֵּית-יִשְׂרָאֵל. . . " (יחזקאל מג, י) עַד
"וּרְצֵאתִי אֲתֶכֶם. . . " (יחזקאל מג, כז), בִּיחְזִיקָאֵל;

כִּי תִשָּׂא "וּדְבַר-ה' הָיָה אֶל-אֱלִיָּהוּ. . . " (מלכים א יח, א) עַד "וַיִּרְכַּב
אֲחָאָב, וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֵאלָה" (מלכים א יח, מה), בְּמִלְכִּים;

וַיִּקְהַל "וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, וַיִּקַּח אֶת-חִירָם מִצֹּר" (מלכים א
ז, יג) עַד "וַתֵּתֶם, מְלָאכָתָה עֲמוּדִים" (מלכים א ז, כב), בְּמִלְכִּים;

אֵלֶּה פְקוּדֵי "וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת-הַכִּירוֹת. . . " (מלכים א ז, מ) עַד
"וְהַפְתּוֹת לְדִלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי. . . " (מלכים א ז, ג), בְּמִלְכִּים.

נֹט וַיִּקְרָא "עַם-זוֹ יִצְרָתִי לִי. . . " (ישעיהו מג, כא) עַד "כֹּה-אָמַר ה'
מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וּגְאָלוֹ. . . " (ישעיהו מד, ו), בִּישְׁעִיָּה;

צוֹ אֶת אֶהְרֹן "עֲלוּתֵיכֶם סָפוּ עַל-זִבְחֵיכֶם. . . " (ירמיהו ז, כא) עַד
"כִּי-בָאֵלֶּה חִפְצָתִי, נָא-ה' " (ירמיהו ט, כג), בִּירְמְיָה;

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי "וַיִּסָּף עוֹד דָּוִד אֶת-כָּל-בָּחוּר. . . " (שמואל
ב ו, א) עַד "כָּל אֲשֶׁר בִּלְכָבֶךְ לֶךְ עָשָׂה" (שמואל ב ז, ג), בְּשִׁמְוֵאל;

אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ "וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שְׁלֹשָׁה. . . " (מלכים ב ד, מב) עַד
"וַיֵּלֶךְ מֵאֲתוֹ, כְּבֹרֶת-אֶרֶץ" (מלכים ב ה, יט), בְּמִלְכִּים;

זֹאת תִּהְיֶה "וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע. . . " (מלכים ב ז, א), "וְאַרְבָּעָה אָנָּשִׁים
. . . " (מלכים ב ז, ג), וּמִדְּלָג עַד "וְלֹא-הִשְׁלִיכֶם מֵעַל-פָּנָיו. . . "
(מלכים ב יג, כג), בְּמִלְכִּים;

אַחֲרֵי מוֹת "הַתְּשֻׁפֹּט הַתְּשֻׁפֹּט. . . " (יחזקאל כב, ב) עַד "וַנַּחֲלֵתָ
בָּךְ, לְעֵינַי גּוֹיִם. . . " (יחזקאל כב, טז), בִּיחְזִיקָאֵל;

קִדְּשִׁים תִּהְיוּ "בָּאוּ אָנָּשִׁים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל. . . " (יחזקאל כ, א) עַד
"צָבִי הִיא, לְכָל-הָאָרְצוֹת" (יחזקאל כ, טו), בִּיחְזִיקָאֵל;

אָמַר אֶל-הַכֹּהֲנִים "וְהַכֹּהֲנִים הָלוּם בְּנֵי צְדוֹק. . . " (יחזקאל
מד, טו) עַד "כָּל-נִבְלָה. . . " (יחזקאל מד, לא), בִּיחְזִיקָאֵל;

בָּהֶר סִינִי "ה' עָזִי וּמַעְזִי, וּמְנוּסִי. . . " (ירמיהו טז, יט) עַד "רַפְּאֲנִי
ה' וְאַרְפָּא" (ירמיהו יז, יד), בִּירְמְיָה;

אִם בַּחֲקָתִי "הַנִּבָּא עַל-רוּעֵי יִשְׂרָאֵל. . . " (יחזקאל לד, ב) עַד
"וְהַצִּלְתִּים, מִיַּד הָעֲבָדִים בָּהֶם" (יחזקאל לד, כז), בִּיחְזִיקָאֵל.

ס בַּמִּדְבָּר סִינִי "וְהָיָה מִסְפָּר בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. . . " (הושע ב, א) עַד
"וְאַרְשָׁתִּיךָ לִי, בְּאַמוּנָה. . . " (הושע ב, כב), בְּתַרִּי עֶשֶׂר;

נִשָּׂא "וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצֹּרְעָה. . . " (שופטים יג, ב) עַד "וַיִּגְדֵּל
הַנַּעַר, וַיִּבְרָכֶהוּ ה'" (שופטים יג, כד), בְּשׁוֹפְטִים;

בְּהַעֲלֵתְךָ "רָנִי וְשִׂמְחִי, בַּת-צִיּוֹן. . . " (זכריה ב, יד) עַד "יְדֵי זְרַבְבָּל,
יִסְדּוּ. . . " (זכריה ד, ט), בְּתַרִּי עֶשֶׂר;

שָׁלַח לָךְ "וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ-בֶּן-נוּן. . . " (יהושוע ב, א) עַד "וְגַם-
נִמְגּוּ כָל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, מִפְּנֵינוּ" (יהושוע ב, כד), בִּיהוֹשׁוּעַ;

וַיִּקַּח קָרַח "וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-הָעָם, לָכוּ וְנִלְכֶּה הַגִּלְגָּל . .
". (שמואל א יא, יד) עַד "כִּי לֹא-יֵטֵשׁ ה' . . . " (שמואל א יב, כב),
בְּשִׁמוּאֵל;

זֹאת חֻקַּת "וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי . . . " (שופטים יא, א) עַד "מִיָּמִים יָמִימָה
. . . " (שופטים יא, מ), בְּשׁוֹפְטִים;

וַיֵּרָא בִּלְק "וְהָיָה שְׁאֲרִית יַעֲקֹב . . . " (מיכה ה, ו; מיכה ה, ז) עַד
"וְהִצַּנֵּעַ לָכֶת, עִם-אַלְהֵיךָ" (מיכה ו, ח), בְּתִרֵי עֶשֶׂר;

פִּינָחָס "וַיֹּד-ה', הָיְתָה אֶל-אֱלֹהָיו . . . " (מלכים א יח, מו) עַד "וַיִּקָּם,
וַיִּלָּךְ אַחֲרֵי אֱלֹהָיו" (מלכים א יט, כא), בְּמִלְכִים;

רָאשֵׁי הַמִּטּוֹת "וַיִּתֵּן מֹשֶׁה, לְמִטֵּה בְנֵי-רְאוּבֵן . . . " (יהושוע יג, טו)
עַד "וַיַּחֲלֶקוּ, אֶת-הָאָרֶץ" (יהושוע יד, ה), בִּיהוֹשׁוּעַ;

אֱלֹה מִסְעֵי "אֱלֹה הַנְּחָלֹת . . . " (יהושוע יט, נא) עַד "וַיִּתְּנוּ בְנֵי-
יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם" (יהושוע כא, ג; יהושוע כא, ח), בִּיהוֹשׁוּעַ.

סֵא אֱלֹה הַדְּבָרִים "וְאֱלֹה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל-יִשְׂרָאֵל
וְאֶל-יְהוּדָה . . . " (ירמיהו ל, ד) עַד "וְהָיִיתֶם לִי, לְעָם" (ירמיהו ל, כב),
בִּירְמִיָּה;

וְאֶתְחַנֵּן "וְאֶתְפַּלֵּל, אֶל-ה', אַחֲרֵי תַתִּי . . . " (ירמיהו לב, טז) עַד
"שְׂדוֹת בִּכְסָף יִקְנוּ . . . " (ירמיהו לב, מד), בִּירְמִיָּה;

וְהָיָה יַעֲקֹב "הֵלֶךְ וְקִרְאֶתָּה בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם . . . " (ירמיהו ב, ב) עַד
"וְהִתְפָּרְכוּ בּוֹ גּוֹיִם, וּבּוֹ יִתְהַלְּלוּ" (ירמיהו ד, ב), בִּירְמִיָּה;

רֵאָה אֲנֹכִי "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נָא-ה', וְהִקְמַתִּי לְדָוִד צֶמַח צְדִיק
. . . " (ירמיהו כג, ה) עַד "אִם-יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים" (ירמיהו כג, כד),
בִּירְמִיָּה;

שְׁפָטִים "וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל . . . " (שמואל א ח, א) עַד "וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל-אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל . . . " (שמואל א ח, כב), בְּשִׁמוּאֵל;

כִּי תֵצֵא "וַיֹּאסְפוּ פִלְשֹׁתִים אֶת-מַחְנֵיהֶם . . . " (שמואל א יז, א)
עַד "וַיְהִי דָוִד לְכָל-דֶּרֶכּוֹ, מִשְׁכִּיל; וְה', עִמּוֹ" (שמואל א יח, יד),
בְּשִׁמוּאֵל;

וְהָיָה כִּי תָבֹא "אֲזִי יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ . . . " (יהושוע ח, ל) עַד "וְלֹא
הָיָה כִּי־יִוָּסֵף הַהוּא . . . " (יהושוע י, יד), בִּיהוֹשׁוּעַ;

אַתֶּם נֹצְבִים "וַיֹּאסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת-כָּל-שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל . . . " (יהושוע
כד, א) עַד "כְּרָמִים וְזִיתִים אֲשֶׁר לֹא-נִטְעַתֶם . . . " (יהושוע כד, יג),
בִּיהוֹשׁוּעַ;

הָאֲזִינוּ "וְלִקְחֹתִי אֲנִי מִצִּמְרַת הָאָרֶז . . . " (יחזקאל יז, כב) עַד
"וְהָשִׁיבוּ, וְחִיו" (יחזקאל יח, לב), בִּיחֲזַקְאֵל;

וְזֹאת הַבְּרָכָה "וַיְהִי, אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד ה' . . . " (יהושוע א, א),
וּמִדֹּלָג עַד "וַיְהִי ה', אֶת-יְהוֹשֻׁעַ . . . " (יהושוע ו, כז).

סֵב כָּל שַׁבַּת שְׁקוּרִין בָּה שְׁתֵּי פְרָשִׁיּוֹת, מִפְּטִירִין בָּה מַעֲנִין
פְּרָשָׁה אַחֲרוֹנָה; וְזֶה הוּא הַמְּנַהֵג, בְּרֵב הַמְּקוֹמוֹת.

סֵג וְכֵן נִהְגוּ רַב הָעָם, לַהֲיֹת מִפְּטִירִין בְּנִחְמוֹת יִשְׁעִיָּה, מֵאַחֵר
תְּשַׁעָּה בָּאֵב עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

בְּשַׁבַּת שְׁאֲחֹר תְּשַׁעָּה בָּאֵב "נִחְמוּ נִחְמוּ, עַמִּי . . . " (ישעיהו מ, א);

בְּשַׁנְיָה "וַתֹּאמֶר צִיּוֹן, עֲזָבֵנִי ה' . . . " (ישעיהו מט, יד);

בְּשִׁלִּישִׁית "עֲנִיָּה סַעֲרָה . . ." (ישעיהו נד, יא) ;

בְּרִבְעִית "אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא, מִנְחָמָכֶם . . ." (ישעיהו נא, יב) ;

בַּחֲמִישִׁית "רִנִּי עֲקָרָה, לֹא יִלְדָּה" (ישעיהו נד, א) ;

בַּשִּׁשִּׁית "קוֹמִי אוּרִי, כִּי בָא אוֹרְךָ" (ישעיהו ס, א) ;

בַּשְּׁבִיעִית "שׁוּשׁ אֶשְׁיֵשׁ . . ." (ישעיהו סא, י).

בְּשֵׁם ה', אֵל עוֹלָם (בראשית כא, לג).

נִחַלְתִּי עֲדוּתֶיךָ לְעוֹלָם : כִּי-שָׁשׁוֹן לְבִי הָמָּה (תהילים קיט, קיא).

סֵפֶר שְׁלִישִׁי וְהוּא סֵפֶר זְמָנִים

הַלְכוּתֵינוּ עָשׂר, וְזֶה הוּא סְדוּרָן : הַלְכוּת שַׁבָּת, הַלְכוּת עֲרוּבִין, הַלְכוּת שְׁבִיתַת עָשׂוֹר, הַלְכוּת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב, הַלְכוּת חֲמֵץ וּמִצָּה, הַלְכוּת שׁוּפָר וְסִכָּה וְלוּלָב, הַלְכוּת שְׁקָלִים, הַלְכוּת קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ, הַלְכוּת תַּעֲנִיּוֹת, הַלְכוּת מַגִּלָּה וְחִנּוּכָה.

הַלְכוּת שַׁבָּת. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמֵשׁ מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁלוֹשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן : (א) לִשְׁבֹּת בַּשְּׁבִיעִי ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) שְׁלֹא לַעֲנֹשׁ בַּשַּׁבָּת ; (ד) שְׁלֹא לַצָּאת חוּץ לַגָּבֹל בַּשַּׁבָּת ; (ה) לְקַדֵּשׁ הַיּוֹם בְּזִכְרֶיהָ.

הַלְכוּת עֲרוּבִין. מִצְוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא מִדְּבָרֵי סוּפְרִים וְאִינָה מִן הַמִּנְיָן.

הַלְכוּת שְׁבִיתַת עָשׂוֹר. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן אַרְבַּע מִצְוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשְׁתֵּי מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן : (א) לִשְׁבֹּת בּוֹ מִמְּלָאכָה ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) לְהַתְעַנּוֹת בּוֹ ; (ד) שְׁלֹא לֶאֱכֹל וּלְשַׁתּוֹת בּוֹ.

הַלְכוּת שְׁבִיתַת יוֹם טוֹב. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּים עָשָׂר מִצְוֹת שֵׁשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן : (א) לִשְׁבֹּת בְּרֹאשׁוֹן שְׁלֹפְסֹח ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) לִשְׁבֹּת בַּשְּׁבִיעִי שְׁלֹפְסֹח ; (ד) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ה) לִשְׁבֹּת בְּיוֹם חַג הַשְּׁבוּעוֹת ; (ו) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ז) לִשְׁבֹּת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה ; (ח) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ט) לִשְׁבֹּת בְּרֹאשׁוֹן שְׁלַחַג הַסִּכּוֹת ; (י) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (יא) לִשְׁבֹּת בַּשְּׁמִינִי שְׁלַחַג ; (יב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה.

הַלְכוּת חֲמֵץ וּמִצָּה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁמוֹנֶה מִצְוֹת שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְחֲמֵשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פֶרֶטָן : (א) שְׁלֹא לֶאֱכֹל חֲמֵץ בְּיוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְלִמְעֵלָה ; (ב) לְהַשְׁבִּית שְׂאֹר מֵאַרְבַּעַת עָשָׂר ; (ג) שְׁלֹא לֶאֱכֹל חֲמֵץ כָּל שְׁבָעָה ; (ד) שְׁלֹא לֶאֱכֹל תַּעֲרֹבֶת חֲמֵץ כָּל שְׁבָעָה ; (ה) שְׁלֹא יֵרָאֶה חֲמֵץ כָּל שְׁבָעָה ; (ו) שְׁלֹא יִמָּצֵא חֲמֵץ כָּל שְׁבָעָה ; (ז) לֶאֱכֹל מִצָּה בְּלִילֵי הַפֶּסַח ; (ח) לִסְפֹּר בִּיצֵאת מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹ הַלִּילָה.

הַלְכוּת שׁוּפָר וְסִכָּה וְלוּלָב. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת עֲשֵׂה ;

וְזֶה הוּא פָּרֶטֶן : (א) לְשִׁמְעַע קוֹל שׁוֹפָר בְּאַחַד בְּתִשְׁרִי ; (ב) לְיֹשֵׁב בְּסִפָּה שְׁבַעַת יְמֵי הַחֹג ; (ג) לְטַל לֹלֵב בַּמִּקְדָּשׁ כָּל שְׁבַעַת יְמֵי הַחֹג.

הַלְכוֹת שְׁקָלִים. מִצּוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לִתֵּן כָּל אִישׁ מִחֲצִית הַשְּׁקָל בְּכָל שָׁנָה.

הַלְכוֹת קִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ. מִצּוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְחַשֵּׁב וּלְיָדַע וּלְקַבֵּעַ בְּאִיזָה יוֹם הוּא תַּחֲלֵת כָּל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ מִחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה.

הַלְכוֹת תַּעֲנִיּוֹת. מִצּוֹת עֲשֵׂה אַחַת, וְהִיא לְהִתְעַנּוֹת וּלְזַעֵק לִפְנֵי ה' בְּעֵת כָּל צָרָה גְּדוֹלָה שֶׁתָּבוֹא עַל הַצָּבוֹר.

הַלְכוֹת מַגֵּלָה וַחֲנֻכָּה. יֵשׁ בְּכָלֶלֶן שְׁתֵּי מִצּוֹת עֲשֵׂה מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים, וְאֵינָן מִן הַמִּנְיָן.

נִמְצְאוּ כָּל הַמִּצּוֹת שֶׁלַּתּוֹרָה הַנִּכְלָלוֹת בְּסִפְרָא זֶה, חֲמֵשׁ וּשְׁלוּשִׁים תִּשְׁעַע עֲשָׂרָה מֵהֶן מִצּוֹת עֲשֵׂה, וְשֵׁשׁ עֲשָׂרָה מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְיֵשׁ בּוֹ שְׁלוֹשׁ מִצּוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים.

הַלְכוֹת שַׁבָּת

יֵשׁ בְּכָלֶלֶן חֲמֵשׁ מִצּוֹת שְׁתֵּי מִצּוֹת עֲשֵׂה, וּשְׁלוֹשׁ מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ; וְזֶה הוּא פָּרֶטֶן : (א) לְשַׁבֵּת בַּשְּׁבִיעִי ; (ב) שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה ; (ג) שְׁלֹא לַעֲנֹשׁ בַּשַּׁבָּת ; (ד) שְׁלֹא לַצָּאת חוּץ לַגָּבוֹל בַּשַּׁבָּת ; (ה) לְקַדֵּשׁ הַיּוֹם בְּזִכְרֶיהָ. וּבְאֹר מִצּוֹת אֵלּוּ בַּפְּרָקִים אֵלּוּ.

הַלְכוֹת שַׁבָּת פֶּרֶק א

א. שְׁבִיתָהּ בַּשְּׁבִיעִי מִמְּלָאכָה מִצּוֹת עֲשֵׂה, שֶׁנֶּאֱמָר "וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת" (שְׁמוֹת כג, יב ; שְׁמוֹת לד, כא). וְכָל הָעוֹשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה, בְּטָל מִצּוֹת עֲשֵׂה, וְעָבַר עַל לֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא-תַעֲשֶׂה כָל-מְלָאכָה" (שְׁמוֹת כ, ט ; דְּבָרִים ה, יג). וְזֶה הוּא חֵיֵב עַל עֲשִׂית מְלָאכָה אִם עֲשֵׂה בְּרָצוֹנוֹ בְּזִדּוֹן, חֵיֵב כֶּרֶת, וְאִם הָיוּ שֵׁם עֲדִים וְהִתְרָאָה, נִסְקָל ; וְאִם עֲשֵׂה בְּשִׁגְגָה, חֵיֵב קֶרֶפֶן חֲטָאת קְבוּעָה.

ב. כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָר בְּהַלְכוֹת שַׁבָּת שֶׁהָעוֹשֶׂה דָּבָר זֶה חֵיֵב הָרִי זֶה חֵיֵב כֶּרֶת, וְאִם הָיוּ שֵׁם עֲדִים וְהִתְרָאָה, חֵיֵב סָקְלָה ; וְאִם הָיָה שׁוֹגֵג, חֵיֵב חֲטָאת.

ג. וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָר שֶׁהָעוֹשֶׂה דָּבָר זֶה פָּטוֹר הָרִי זֶה פָּטוֹר מִן הַכֶּרֶת, וּמִן הַסָּקְלָה, וּמִן הַקֶּרֶפֶן ; אֲבָל אָסוּר לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ דָּבָר בַּשַּׁבָּת : וְאָסוּרוֹ מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים, הִרְחָקָה מִן הַמְּלָאכָה ; וְהָעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בְּזִדּוֹן, מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת. וְכֵן כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָר אֵין עוֹשִׂין כֶּךָ וְכֶךָ, אוֹ אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֶּךָ וְכֶךָ בַּשַּׁבָּת הָעוֹשֶׂה אוֹתוֹ דָּבָר בְּזִדּוֹן, מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת.

ד. וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָר מִתֵּר לַעֲשׂוֹת כֶּךָ וְכֶךָ, הָרִי זֶה מִתֵּר לְכַתְּחֻלָּה. וְכֵן כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָר אֵינוֹ חֵיֵב כָּלוּם, אוֹ פָּטוֹר מִכָּלוּם אֵין מִכֵּין אוֹתוֹ כָּלָל.

ה. דְּבָרִים הַמְתָּרִים לַעֲשׂוֹתָן בַּשַּׁבָּת, וּבִשְׁעַת עֲשִׂיתָן אֲפֹשֶׁר שְׁתַּעֲשֶׂה בְּגִלְלָן מְלָאכָה וְאֲפֹשֶׁר שְׁלֹא תַעֲשֶׂה אִם לֹא נִתְּפוֹן לְאוֹתָהּ מְלָאכָה, הֲרִי זֶה מִתֵּר. פִּיּוּצָד: גּוֹרֵר אָדָם מִטָּה וְכֶסֶף וּמִגָּדָל וְכִיּוּצָא בָּהֶן בַּשַּׁבָּת, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְּפוֹן לַחֲפֹר חֲרִיץ בַּקֶּרֶקַע בְּשַׁעַת גְּרִירָתָן; וּלְפִיכָךְ אִם חָפְרוּ הַקֶּרֶקַע, אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ בְּכָךְ לְפִי שְׁלֹא נִתְּפוֹן. וְכֵן מֵהֵלֶךְ אָדָם עַל גְּבִי עֹשִׁים בַּשַּׁבָּת, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְּפוֹן לַעֲקֹר אוֹתָן; לְפִיכָךְ אִם נָעֲקְרוּ, אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ. וְרוֹחֵץ יָדָיו מֵעַפֵּר הַפְּרוֹת וְכִיּוּצָא בּוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִתְּפוֹן לְהַשִּׁיר הַשֶּׁעַר; לְפִיכָךְ אִם נָשָׂר, אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ. פֶּרֶצָה דְּחוּקָה מִתֵּר לְהַכְנִס לָהּ בַּשַּׁבָּת, אֵף עַל פִּי שְׁמִשִּׁיר צְרוּרוֹת. וְכֵן כָּל דְּבָר שְׂאֵינּוּ מִתְּפוֹן כְּגוֹן זֶה.

ו. עֲשֶׂה מַעֲשֶׂה, וְנַעֲשֵׂת בְּגִלְלוֹ מְלָאכָה שְׂוֵדָאֵי תַעֲשֶׂה בַשֶּׁבִיל אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה אֵף עַל פִּי שְׁלֹא נִתְּפוֹן לָהּ, חֵיב: שֶׁהַדָּבָר יָדוּעַ, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר שְׁלֹא תַעֲשֶׂה אוֹתָהּ מְלָאכָה. פִּיּוּצָד: הֲרִי שְׁצִירָךְ לְרֹאשׁ עוֹף לְשַׁחַק בּוֹ לְקַטֵּן, וְחִתְךָ רֹאשׁוֹ בַּשַּׁבָּת אֵף עַל פִּי שְׂאִין סוּף מְגַמְתּוֹ לְהַרְיֵגַת הָעוֹף בִּלְבָד, חֵיב: שֶׁהַדָּבָר יָדוּעַ, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר שִׁיחַתְךָ רֹאשׁ הַחִי אֲלֵא וְהַמּוֹת בָּא בַשֶּׁבִילוֹ. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

ז. כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת אֵף עַל פִּי שְׂאֵינּוּ צָרִיךְ לְגוֹף הַמְּלָאכָה, חֵיב עָלֶיהָ. פִּיּוּצָד: הֲרִי שְׁכַבְּהָ אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְשֶׁמֶן כְּדִי שְׁלֹא יֵאָבֵד, אוֹ כְּדִי שְׁלֹא יִשְׂרַף חֶרֶס שְׁלֹנֵר חֵיב: מִפְּנֵי שֶׁהַכַּבּוּי מְלָאכָה, וְהֲרִי נִתְּפוֹן לְכַבּוֹת, וְאֵף עַל פִּי שְׂאֵינּוּ צָרִיךְ לְגוֹף הַכַּבּוּי, וְלֹא כַּבָּה אֲלֵא מִפְּנֵי הַשֶּׁמֶן אוֹ מִפְּנֵי הַחֶרֶס אוֹ מִפְּנֵי הַפְּתִילָה הֲרִי זֶה חֵיב. וְכֵן הַמַּעֲבִיר אֶת הַקּוֹץ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים, אוֹ הַמְּכַבֵּה אֶת הַגַּחְלֵת, כְּדִי שְׁלֹא יִזְקוּ בָּהֶן רַבִּים חֵיב: אֵף עַל פִּי שְׂאֵינּוּ צָרִיךְ לְגוֹף הַכַּבּוּי, אוֹ לְגוֹף הַהַעֲבָרָה, אֲלֵא לְהַרְחִיק הַחֲזוֹק הֲרִי זֶה חֵיב. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

ח. כָּל הַמִּתְּפוֹן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, וְנַעֲשֵׂת לוֹ מְלָאכָה אַחֲרַת שְׁלֹא נִתְּפוֹן לָהּ פֶּטוּר עָלֶיהָ, לְפִי שְׁלֹא נַעֲשֵׂת מִחֻשְׁבָּתוֹ. פִּיּוּצָד: זֶרֶק אֶבֶן אוֹ חֵץ בַּחֲבֵרוֹ אוֹ בַּבְּהֵמָה, כְּדִי לְהַרְגֵן, וְהֵלֶךְ וְעָקַר אֵילָן בְּהִלְכָתוֹ, וְלֹא הָרַג הֲרִי זֶה פֶּטוּר. קֵל וְחֶמֶר, אִם נִתְּפוֹן לְאַסּוּר קֵל, וְנַעֲשֶׂה אֶסּוּר חֶמֶר, כְּגוֹן שֶׁנִּתְּפוֹן לְזֶרֶק בְּכַרְמְלִית, וְעַבְרָה הָאֶבֶן לְרִשּׁוֹת הָרַבִּים שֶׁהוּא פֶּטוּר. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה. נִתְּפוֹן לַעֲשׂוֹת דְּבָר הַמִּתֵּר, וְנַעֲשֵׂת מְלָאכָה כְּגוֹן שֶׁנִּתְּפוֹן לַחֲתוֹךְ אֶת הַתְּלוּשׁ, וְחִתְךָ אֶת הַמַּחְכֵּר אֵינּוּ חֵיב כָּלוּם. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

ט. נִתְּפוֹן לְלַקֵּט תְּאֵנִים שְׁחוּרוֹת, וּלְקַט לְבָנוֹת, אוֹ שֶׁנִּתְּפוֹן לְלַקֵּט עֲנָבִים וְאַחַר כֵּךְ תְּאֵנִים, וְנִהְפֶּךְ הַדָּבָר וּלְקַט הַתְּאֵנִים בַּתְּחִלָּה וְאַחַר כֵּךְ עֲנָבִים פֶּטוּר. אֵף עַל פִּי שְׁלַקֵּט כָּל שֶׁחָשַׁב הוֹאִיל וְלֹא לְקַט כְּסֻדֵּר שֶׁחָשַׁב, פֶּטוּר: שְׁלֹא אֶסְרָה תוֹרָה אֲלֵא מְלָאכָת מַחֲשַׁבָּת, וְהֲרִי הוּא כְּמַתְעַסֵּק שֶׁהֲרִי לֹא יָדַע בָּעֵת שְׁלַקֵּט שֶׁעָבַר עַל מַחֲשַׁבָּתוֹ.

י. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי גִירוֹת דּוֹלְקוֹת, אוֹ כַּבּוֹת, וְנִתְּפוֹן לְכַבּוֹת זֶה וְכַבָּה אֶת זֶה, אוֹ לְהַדְלִיק זֶה וְהַדְלִיק אֶת זֶה חֵיב: שֶׁהֲרִי עָשָׂה מִין הַמְּלָאכָה שֶׁחָשַׁב לַעֲשׂוֹתָהּ. הֵא לָמָּה זֶה דּוּמָה, לָמִי שֶׁנִּתְּפוֹן לְלַקֵּט תְּאֵנָה זֶה, וּלְקַט תְּאֵנָה אַחֲרָת, אוֹ לָמִי שֶׁנִּתְּפוֹן לְהָרַג אֶת זֶה, וְהָרַג אֶת זֶה שֶׁהֲרִי נַעֲשֵׂת מְלָאכָה שֶׁחָשַׁב לַעֲשׂוֹתָהּ.

יא. אֲבָל אִם נִתְּפוֹן לְהַדְלִיק רֵאשׁוֹנָה, וּלְכַבּוֹת שְׁנִיָּה אַחֲרֶיהָ,

וְנִהְפֹךְ הַדָּבָר וּכְפָה רִאשׁוֹנָה, וְאַחֵר כִּךְ הַדָּלִיק שְׁנִיָּה אַחֲרֶיהָ
פָּטוּר. כִּכָּה זֶה וְהַדָּלִיק זֶה בְּנִשְׁמָה אַחַת, חַיֵּב שְׂאָף עַל פִּי
שְׁלֹא הַקָּדִים הַהִדְלָקָה, הָרִי לֹא אַחֵר אוֹתָהּ, אֲלֹא שְׁתִּיחָן
כְּאַחַת, וּלְפִיכֶךְ חַיֵּב. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה. וְכָל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה
כְּמַתְעַסֵּק, וְלֹא נִתְּכּוֹן לָהּ פָּטוּר.

יב. כָּל הַמִּתְּכּוֹן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, וְנִעֲשֶׂת בְּיוֹתֵר עַל כּוֹנְנוֹ חַיֵּב;
בְּפָחוֹת מְכּוֹנְנוֹ, פָּטוּר. פִּיּוּצָא: הָרִי שְׁנִתְּכּוֹן לְהוֹצִיא מִשָּׂא
לְאַחֲרָיו וּבֹא לוֹ לְפָנָיו, חַיֵּב שֶׁהָרִי נִתְּכּוֹן לְשִׁמְיָהּ פָּחוֹתָהּ,
וְנִעֲשֶׂת שְׁמִיָּהּ מַעֲלָה. אֲבָל אִם נִתְּכּוֹן לְהוֹצִיא לְפָנָיו וּבֹא לוֹ
לְאַחֲרָיו, פָּטוּר שֶׁהָרִי נִתְּכּוֹן לְהוֹצִיא בְּשִׁמְיָהּ מַעֲלָה, וְהוֹצִיא
בְּשִׁמְיָהּ פָּחוֹתָהּ. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה.

יג. הָיָה חֲגוּר בְּסִינֵר, וְהַשְּׁלִיךְ הַמִּשָּׂא בֵּין בָּשָׂרוֹ וְחִלּוּקוֹ בֵּין
שְׂבֵא זֶה הַמִּשָּׂא שֶׁדָּרְכוֹ לְהוֹצִיאוֹ בְּדֶרֶךְ הַזֹּאת לְפָנָיו, בֵּין שְׂבֵא
לְאַחֲרָיו חַיֵּב: שֶׁכֵּן דָּרְכוֹ לִהְיוֹת חוּזֵר.

יד. כָּל הַמִּתְּכּוֹן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, וְהִתְחִיל בָּהּ, וְעָשָׂה
כְּשִׁעוּר חַיֵּב, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הַשְּׁלִים כָּל הַמְּלָאכָה שְׁנִתְּכּוֹן
לְהַשְׁלִימָהּ. פִּיּוּצָא: הָרִי שְׁנִתְּכּוֹן לִכְתֹּב אֲגֻרָת אוֹ שֶׁטֶר בַּשַּׁבָּת
אֵין אוֹמְרִים לֹא יִתְּחִיב זֶה עַד שִׁישְׁלִים חֲפָצוֹ וְיִכְתֹּב כָּל הָאֲגֻרָת,
אוֹ כָּל הַשֶּׁטֶר, אֲלֹא מִשִּׁיכְתֹּב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, יִתְּחִיב. וְכֵן אִם
נִתְּכּוֹן לְאָרֶג בְּגָד שֶׁלֹּם מִשִּׁיאָרֵג שְׁנֵי חוּטִין, יִתְּחִיב; וְאֵף עַל פִּי
שֶׁכּוֹנְנוֹ לְהַשְׁלִים, הוֹאִיל וְעָשָׂה כְּשִׁעוּר בְּכוֹנָה, חַיֵּב. וְכֵן כָּל
פִּיּוּצָא בְּזֶה.

טו. כָּל מְלָאכָה שֶׁהִיחִיד יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ לְבָדּוֹ, וְעָשָׂה אוֹתָהּ
שְׁנַיִם בְּשִׁתְּפוֹת בֵּין שֶׁעָשָׂה זֶה מִקְצָתָהּ וְזֶה מִקְצָתָהּ, כְּגוֹן שֶׁעָקַר
זֶה הַחֲפֶץ מִרְשׁוֹת זֶה וְהִנִּיחוֹ הַשְּׁנִי בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, בֵּין שֶׁעָשָׂה
אוֹתָהּ שְׁנִיָּהם כְּאַחַד מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, כְּגוֹן שֶׁאַחֲזוּ שְׁנֵיהֶם
בְּקִלְמוֹס וְכָתְבוּ אוֹ אֲחִזּוּ כִּכֵּר וְהוֹצִיאוּהוּ מִרְשׁוֹת לְרִשׁוֹת הָרִי
אֵלּוֹ פָּטוּרִין.

טז. וְאִם אֵין אֶחָד מֵהֶן יָכוֹל לַעֲשׂוֹתָהּ לְבָדּוֹ עַד שִׁיִּצְטָרְפוּ,
כְּגוֹן שְׁנַיִם שֶׁאַחֲזוּ קוֹרָה וְהוֹצִיאוּהָ לְרִשׁוֹת הָרָבִים הוֹאִיל וְאֵין
כּוֹחַ בְּאַחַד מֵהֶן לַעֲשׂוֹתָהּ לְבָדּוֹ, וְעָשָׂה אוֹתָהּ בְּשִׁתְּפוֹת מִתְחִלָּה
וְעַד סוֹף שְׁנֵיהֶן חַיִּבִּין, וְשִׁעוּר אֶחָד לְשְׁנֵיהֶן. הָיָה כּוֹחַ בְּאַחַד
לְהוֹצִיא קוֹרָה זֶה לְבָדּוֹ, וְהַשְּׁנִי אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ לְבָדּוֹ,
וְנִשְׁתַּתְּפוּ שְׁנֵיהֶם וְהוֹצִיאוּהָ זֶה שִׁיכּוֹל, חַיֵּב; וְהַשְּׁנִי מְסִיעַ הוּא,
וּמְסִיעַ אֵינוֹ חַיֵּב כָּלּוּם. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה.

יז. כָּל הַמְּקַלְקֵלִין, פָּטוּרִין. פִּיּוּצָא: הָרִי שֶׁחָבַל בְּחִבְרוֹ אוֹ
בְּבִהְמָה דֶּרֶךְ הַשְּׁחָתָה, וְכֵן אִם קָרַע בְּגָדִים אוֹ שָׂרָפָן אוֹ שִׁבֵּר
כָּלִים דֶּרֶךְ הַשְּׁחָתָה הָרִי זֶה פָּטוּר; חֲפֵר גִּמָּה וְאֵינוֹ צָרִיךְ אֲלֹא
לְעַפְרָהּ, הָרִי זֶה מְקַלְקֵל וּפָטוּר. אֵף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה מְלָאכָה,
הוֹאִיל וְכּוֹנְנוֹ לְקַלְקֵל, פָּטוּר.

יח. כָּל הַמְּקַלְקֵל עַל מְנַת לְתַקֵּן, חַיֵּב. פִּיּוּצָא: הָרִי שֶׁשָּׁתַר כִּדִּי
לְבָנוֹת בְּמִקְוָמוֹ, אוֹ שֶׁמָּחַק כִּדִּי לִכְתֹּב בְּמִקְוָם שֶׁמָּחַק, אוֹ שֶׁחָפַר
גִּמָּה כִּדִּי לְבָנוֹת בְּתוֹכָהּ יְסוּדוֹת, וְכָל פִּיּוּצָא בְּזֶה חַיֵּב. וְשִׁעוּר,
כְּשִׁעוּר הַמִּתְּכּוֹן.

יט. כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, מִקְצָתָהּ בַּשְּׁגָגָה וּמִקְצָתָהּ בְּזִדּוֹן
בֵּין שֶׁהִזִּיד וּלְבִסּוּף שְׁגָגָה, בֵּין שֶׁשָּׁגַג וּלְבִסּוּף הִזִּיד פָּטוּר: עַד

שִׁיעֲשֶׂה שַׁעוֹר הַמְּלָאכָה כְּלָה מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף בְּזֵדוֹן, וְאַחֵר כֶּךָ יִהְיֶה חַיִּב כָּרַת וּסְקָלָה; אוֹ יַעֲשֶׂהוּ כְּלוּ בַּשָּׁגָה מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, וְאַחֵר כֶּךָ יִהְיֶה חַיִּב חֲטָאת קְבוּעָה.

הַלְבוּת שַׁבַּת פֶּרֶק ב

א. דְּחוּיָהּ הִיא שַׁבַּת, אֲצֵל סִפְנֵת נַפְשׁוֹת, כְּשֶׁאֵר כָּל הַמַּצּוֹת; לְפִיכֶךָ חוֹלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ סִפְנָה עוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרָכָיו בַּשַּׁבַּת, עַל פִּי רוּפָא אֲמֵן שְׁלֹאוֹתוֹ מְקוֹם. סִפֵּק שֶׁהוּא צָרִיךְ לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת, סִפֵּק שְׁאִינוֹ צָרִיךְ, וְכֵן אִם אָמַר רוּפָא לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת, וְרוּפָא אַחֵר אוֹמֵר אִינוֹ צָרִיךְ מִחֲלָלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת: שֶׁסִּפֵּק נַפְשׁוֹת, דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבַּת.

ב. אֲמָדוּהוּ בְּיוֹם הַשַּׁבַּת שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְךָ וְכֶךָ שְׁמוֹנֶה יָמִים אֵין אוֹמְרִים נִמְתִּין עַד הָעֶרֶב, כְּדֵי שֶׁלֹא לְחַלֵּל עָלָיו שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת; אֲלֹא מִתְחִילִין מֵהַיּוֹם שֶׁהוּא שַׁבַּת, וּמִחֲלָלִין עָלָיו אֶפְלוּ מֵאָה שַׁבָּתוֹת: כָּל זֶמֶן שֶׁהוּא צָרִיךְ וַיֵּשׁ בּוֹ סִפְנָה אוֹ סִפֵּק סִפְנָה, מִחֲלָלִין מְדַלִּיקִין לוֹ אֶת הַנֵּר, וּמַכְבִּין מִלְּפָנָיו אֶת הַנֵּר, וְשׁוֹחֲטִין לוֹ, וְאוֹפִין וּמַבְשְׁלִין, וּמַחְמִין לוֹ חֲמִין בֵּין לְהַשְׁקוֹתוֹ בֵּין לְרַחֲצַת גּוּפוֹ. כָּלְלוּ שְׁלֵדָבָר: שַׁבַּת לְגַבִּי חוֹלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ סִפְנָה הֲרִי הִיא כַּחַל, לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ לָהֶן.

ג. כְּשֶׁעוֹשִׂים דְּבָרִים אֱלוֹ, אֵין עוֹשִׂין אוֹתָן לֹא עַל יְדֵי גוֹיִים, וְלֹא עַל יְדֵי קְטָנִים, וְלֹא עַל יְדֵי עֲבָדִים, וְלֹא עַל יְדֵי נָשִׁים כְּדֵי שֶׁלֹא תִּהְיֶה שַׁבַּת קְלָה בְּעֵינֵיהֶם; אֲלֹא עַל יְדֵי גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל וְחַכְמֵיהֶם. וְאֵין מוֹרִין לְנָשִׁים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים אֱלוֹ. וְאַסּוּר לְהַתְמַהֲמָה בַּחֲלוּל שַׁבַּת, לְחוֹלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ סִפְנָה, שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אַתֶּם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם" (ויקרא יח, ה), וְלֹא שְׂיִמּוֹת בָּהֶם. הֵא לְמַדָּת, שְׁאֵין מְשַׁפְּטֵי הַתּוֹרָה נִקְמָה בְּעוֹלָם, אֲלֹא רַחֲמִים וְחֶסֶד וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְאֱלוֹ הַמִּינִים שְׁאוֹמְרִים שְׁזָה חֲלוּל וְאַסּוּר, עָלֵיהֶן הַפְּתוּב אוֹמֵר "וְגַם-אֲנִי נִתְּתִי לָהֶם, חֻקִּים לֹא טוֹבִים; וּמְשַׁפְּטִים לֹא יַחֲיוּ, בָּהֶם" (יחזקאל כ, כה).

ד. הַחוּשׁ בְּעֵינָיו וְהוּא שִׁיְהִיָּה בַּשְּׁתִּיָּה אוֹ בְּאַחַת מֵהֶן צִיר, אוֹ שֶׁהָיוּ דְּמַעוֹת שׁוֹתְתוֹת מֵרַב הַכָּאֵב, אוֹ שֶׁהָיָה דָם שׁוֹתֵת מֵהֶן, אוֹ שֶׁהָיָה בָּהֶן קִדָּח, וְכִיּוּצָא בַּחֲלָאִים אֱלוֹ הֲרִי זֶה בְּכָלֵל חוֹלִים שָׁיֵשׁ בָּהֶן סִפְנָה, וּמִחֲלָלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת, וְעוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרָכָיו רְפוּאָה.

ה. וְכֵן כָּל שָׁיֵשׁ מִכָּה בַּחֲלָל גּוּפוֹ מִן הַשָּׁפָה וּלְפָנָיו בֵּין בְּפִיו, בֵּין בְּמַעְיוֹ, בֵּין בְּכַבְדּוֹ וּטְחוּלוֹ אוֹ בְּשֶׁאֵר כָּל שָׁיֵשׁ בַּחֲלָלוֹ הֲרִי זֶה חוֹלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ סִפְנָה. וְאִינוֹ צָרִיךְ אֲמִיד, שְׁחָלִי כְּבֵד הוּא; לְפִיכֶךָ מִחֲלָלִין עָלָיו מִיד, בְּלֹא אֲמִידָה. וּמִכָּה שֶׁהִיא בְּגַב הַיָּד וּבְגַב הָרֶגֶל הֲרִי זֶה כְּמִכָּה שֶׁלְּחַלֵּל, וְאִינָה צְרִיכָה אֲמִיד, וּמִחֲלָלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבַּת. וְהַחֵם שֶׁמַּצְמֵר אֶת הַבָּשָׂר כְּמִכָּה שֶׁלְּחַלֵּל הוּא, וּמִחֲלָלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת. וְכֵן כָּל חָלִי שֶׁהָרוּפָאִים אוֹמְרִין שְׁזָה יֵשׁ בּוֹ סִפְנָה אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּעוֹר הַבָּשָׂר מִבְּחוּץ, מִחֲלָלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבַּת עַל פִּיהֶם.

ו. הַבּוֹלֵעַ נִימָה שְׁלָמִים מִחֲמִין לוֹ חֲמִין בַּשַּׁבַּת, וְעוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרָכָיו רְפוּאָה: מִפְּנֵי שֶׁהִיא סִפְנֵת נַפְשׁוֹת. וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁכָּח כָּלֵב

שוטה, או אחד מזוחלי עפר שממיתין אפלו היו ספק ממיתין, ספק אין ממיתין עושין לו כל צרכי רפואה להצילו.

ז. חולה שאמדהו רופאים להביא לו גרגרת אחת, ורצו עשרה בני אדם והביאו לו עשר גרגרות בבת אחת כלן פטורין מכלום: ואפלו הביאו בזה אחר זה, ואפלו הבריא בראשונה שהרי כלם ברשות הביאו.

ח. חולה שהיה צריך לשתי גרגרות, ולא מצאו אלא שתי גרגרות בשני עקצין ושלוש גרגרות בעקץ אחד כורתין העקץ שיש בו שלוש, אף על פי שאין צריכין אלא לשנים, כדי שלא ירבו בבצירה, אלא יכרתו עקץ אחד ולא יכרתו שנים. וכן כל כיוצא בזה.

ט. המבשל לחולה בשבת, ואכל החולה והותיר אסור לבריא לאכל מן המותר: גזרה, שמא ירבה בשבילו. אבל השוחט לחולה בשבת, מתר לבריא לאכל ממנו בשר חי שאין בדבר תוספת, כדי שנגזור שמא ירבה בשבילו. וכן כל כיוצא בזה.

י. חולה שאין בו סכנה, עושין לו כל צרכיו על ידי גוי. כיצד: אומרין לגוי לעשות לו, והוא עושה לבשל לו ולאפות, ולהביא רפואה מרשות לרשות, וכיוצא באלו. וכן כוחל עיניו מן הגוי בשבת, אף על פי שאין שם סכנה. ואם היו צרכיו, אין בהן מלאכה עושין אותן אפלו ישראל; לפיכך מעלין אֲזָנִים בשבת, ומעלין אנקלי, ומחזירין את השבר. וכן כל כיוצא בהן, מתר.

יא. היולדת, כשפורעת לילד הרי היא בסכנת נפשות, ומחללין עליה את השבת: קוראין לה חכמה ממקום למקום, וחותרים את הטבור, וקושרין אותו. ואם היתה צריכה לנר בשעה שהיא מצעקת בחבליה מדליקין לה את הנר, ואפלו היתה סומה, מפני שדעתה מתישבת עליה בנר, ואף על פי שאינה רואה. ואם היתה צריכה לשמן וכיוצא בו, מביאין לה. וכל שאפשר לשנות, משנין בשעת הבאה, כגון שתביא לה חברתה, כלי תלוי בשערה; ואם אי אפשר, מביאה פדרפה.

יב. אין מילדין את הגויה בשבת, ואפלו בשכר; ואין חוששין לאיבה, ואף על פי שאין שם חלול. אבל מילדין את בת גר תושב, מפני שאנו מצוין להחיותו; ואין מחללין עליה, את השבת.

יג. חיה משיתחיל הדם להיות שותת עד שתלד, ואחר שתלד עד שלוש ימים מחללין עליה את השבת, ועושין לה כל צרכיה, בין שאמרה צריכה אני, בין שאמרה איני צריכה. ומשלושה ועד שבעה אם אמרה אין אני צריכה, אין מחללין עליה; ואם שתקה, ואין צריך לומר אם אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת. ומשבעה ועד שלושים, הרי היא כחולה שאין בו סכנה; ואפלו אמרה צריכה אני, אין עושין לה מלאכה אלא על ידי גוי.

יד. עושין מדורה לחיה, ואפלו בימות החמה, מפני שהצנה קשה לחיה הרבה, במקומות הקור; אבל אין עושין מדורה לחולה, להתחמם בה. הקיז דם ונצטנן עושין לו מדורה, אפלו בתקופת תמוז. ומרחיצין את הולד בשבת ביום שנלד, אחר שחותכין את טבורו, אפלו בחמין שהוחמו בשבת; ומולחין

אותו, ומלפפין אותו, מפני שסכנה היא לו, אם לא יעשו לו כל אלה.

זו. וכן מרחיצים אותו לפני המילה, ולאחר המילה, וביום השלישי למילה, בחמין שהוחמו בשבת מפני הסכנה. [טו] האשה שישבה על המשבר, ומתה מביאין ספין בשבת, אפלו דרך רשות הרבים, וקורעין את כרסה, ומוציאין את הולד: שמה ימצא חי שספק נפשות דוחה את השבת, ואפלו לזה שאין חזקתו חי.

זו. מפקחין פקוח נפש בשבת, ואין צריך לטל רשות מבית דין; והמקדים להציל הנפש, הרי זה משבח. פיצד: ראה תינוק שנפל לים פורס מצודה ומעלהו, ואף על פי שהוא צד הדגים עמו. שמע שטבע תינוק בים, ופורס מצודה להעלותו, והעלה דגים בלבד פטור מכלום. נתפון להעלות דגים, והעלה דגים ותינוק פטור, אפלו לא שמע שטבע: הואיל והעלה תינוק עם הדגים, פטור.

יז. נפל תינוק לבור עוקר חליה ומעלהו, ואף על פי שהוא מתקן בה מדרגה בשעת עקירתו. ננעלה דלת בפני תינוק שובר את הדלת ומוציאו, ואף על פי שהוא מפצל אותה עצים שראויין למלאכה: שמה יבעת התינוק, וימות. נפלה דלקה, ויש שם אדם שחוששין שמה ישרף מכבין אותה להצילו מן האש, ואף על פי שהוא כובש דרך ומתקנה בשעת כבוי. וכל הקודם להציל, הרי זה משבח; ואינו צריך לטל רשות מבית דין, בכל דבר שיש בו סכנה.

יח. מי שנפלה עליו מפלת ספק הוא שם, ספק אינו שם מפקחין עליו; מציאוהו חי אף על פי שנתרוצץ, ואי אפשר שיכריא, מפקחין עליו ומוציאין אותו, לחיי אותה שעה. [יט] בדקו עד חטמו, ולא מצאו בו נשמה מניחין אותו, שפכר מת.

יט. בדקו ומצאו עליונים מתים לא יאמרו כבר מתו תחתונים, אלא מפקחין על הכל: שאפשר במפלת שימות העליון, ויחיה התחתון.

כ. היתה חצר שיש בה גויים וישראלים, אפלו ישראלי אחד ואלף גויים, ונפלה עליהם מפקחין על הכל, מפני הישראלי. פרש אחד מהם לחצר אחרת, ונפלה עליו אותה חצר מפקחים עליו: שמה זה שפרש הוא הישראלי, והנשארים גויים.

כא. נעקרו כלן מחצר זו לילך לחצר אחרת, ובעת עקירתם פרש אחד מהן ונכנס לחצר אחרת, ונפלה עליו, ואין ידוע מי הוא אין מפקחין עליו: שפיון שנעקרו כלם, אין כאן ישראל קבוע, וכל הפורש מהן כשהן מהלכין, הרי הוא בחזקת שפרש מן הרב. לפיכך אם היה הרב ישראל אף על פי שנעקרו כלם, ופרש אחד מהם לחצר, ונפלה עליו מפקחין עליו.

כב. המהלך במדבר, ולא ידע מתי הוא יום שבת מונה מיום שטעה ששה ומקדש שביעי, ומברך בו ברכת היום ומבדיל במוצאו בשבת. ובכל יום ויום, ואפלו ביום זה שהוא מבדיל בו ומקדש, מתר לו לעשות כדי פרנסתו בלבד, כדי שלא ימות. ואסור לו לעשות יותר על פרנסתו, שכל יום ויום ספק שבת הוא; ואם ידע שהיום שמיני ליציאתו, או חמשה עשר

לִיצִיאָתוֹ, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַמִּנְיָן הָרִי זֶה מִתֵּר לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שֶׁהָרִי הַדָּבָר וְדָאִי שֶׁלֹּא יֵצֵא בְּשִׁירָה בַּשַּׁבָּת; וְשֹׁאֵר
הַיָּמִים חוּץ מִיּוֹם זֶה, עוֹשֶׂה כְּדִי פְּרָנְסָתוֹ בְּלִבָּד.

כג. גוֹיִים שֶׁצָּרוּ עַל עִירוֹת יִשְׂרָאֵל אִם בָּאוּ עַל עֶסְקֵי מָמוֹן אֵין
מִחְלָלִין עָלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת, וְאֵין עוֹשִׂין עִמָּהֶן מְלָחָמָה; וּבְעִיר
הַסְּמוּכָה לַסֶּפֶר, אֶפְלוּ לֹא בָּאוּ אֶלָּא עַל עֶסְקֵי תִבְנִין וְקֶשׁ, יוֹצֵאִין
עָלֵיהֶן בְּכָלִי זֵינ, וּמִחְלָלִין עָלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. וּבְכָל מְקוֹם,
אִם בָּאוּ עַל עֶסְקֵי נַפְשׁוֹת, אוֹ שֶׁעָרְכוּ מְלָחָמָה, אוֹ שֶׁצָּרוּ סֶתֶם
יוֹצֵאִין עָלֵיהֶן בְּכָלִי זֵינ, וּמִחְלָלִין עָלֵיהֶן אֶת הַשַּׁבָּת. וּמִצְוָה
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּכּוֹלִין לְבוֹא, לִצְאָת וְלַעֲזוֹר לְאַחִיהֶם שֶׁבְּמִצּוֹר
וְלִהְצִילָם מִיַּד הַגּוֹיִים בַּשַּׁבָּת; וְאֶסּוּר לָהֶן לְהַתְמַהֵּמָה לְמוֹצָאֵי
שַׁבָּת. וּכְשִׁינִצִּילוּ אֶת אֲחִיהֶן, מִתֵּר לָהֶן לַחֲזוֹר בְּכָלִי זֵינ שֶׁלָּהֶן
לְמִקּוֹמָם בַּשַּׁבָּת, כְּדִי שֶׁלֹּא לְהַכְשִׁילָן, לַעֲתִיד לְבוֹא.

כד. וְכֵן סְפִינָה הַמְטָרֶפֶת בַּיָּם, אוֹ עִיר שֶׁהִקִּיפָה נֶהָר מִצְוָה
לִצְאָת בַּשַּׁבָּת לְהַצִּילָן, בְּכָל דָּבָר שֶׁיִּכּוֹל לְהַצִּילָן. וְאֶפְלוּ יַחֲדִיד
הַנֶּרְדָּף מִפְּנֵי הַגּוֹיִים, אוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחֲרָיו לְהַרְגּוֹ מִצְוָה
לְהַצִּילוֹ, וְאֶפְלוּ בַּעֲשִׂית כַּמָּה מְלָאכּוֹת בַּשַּׁבָּת; וְאֶפְלוּ לְתַקֵּן כָּלִי
זֵינ לְהַצִּילוֹ, מִתֵּר. וְזוֹעֲקִים עָלֵיהֶן וּמִתְחַנְּנִים בַּשַּׁבָּת, וּמִתְרִיעִין
עָלֵיהֶן לַעֲזוֹר אוֹתָם; וְאֵין מִתְחַנְּנִים וְלֹא זוֹעֲקִין עַל הַדָּבָר, בַּשַּׁבָּת.

כה. צָרִין עַל עִירוֹת הַגּוֹיִים, שְׁלוֹשָׁה יָמִים קֹדֶם לַשַּׁבָּת; וְעוֹשִׂין
עִמָּהֶן מְלָחָמָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְאֶפְלוּ בַּשַּׁבָּת, עַד שֶׁכּוֹבְשִׁין אוֹתָהּ,
וְאֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מְלַחֶמֶת הָרְשׁוֹת: מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ, "עַד
רִדְתָּה" (דְּבָרִים כ, כ), וְאֶפְלוּ בַּשַּׁבָּת. וְאֵין צָרִין לֹמֵר בְּמִלְחָמָה
מִצְוָה; וְלֹא כָּבֵשׁ יְהוֹשׁוּעַ יְרִיחוֹ, אֶלָּא בַּשַּׁבָּת.